

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 140/2021-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Jany Laššákovej a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **ALFA REAL s. r. o.**, IČO 48 182 214, Vrbovská cesta 123, Piešťany, zastúpenej JUDr. Jurajom Jurovským, advokátom, Vajanského 1955/58, Piešťany, proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany č. k. 4Cb 31/2017 z 24. apríla 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. júla 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie, ako aj priznať jej primerané finančné zadosťučinenie 3 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a napadnutého uznesenia vyplýva nasledovný stav vecí:

3. Sťažovateľka v procesnom postavení žalovanej bola sporovou stranou v konaní o návrhu navrhovateľky na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia vo forme zriadenia sudcovského záložného práva k nehnuteľnosti vo vlastníctve sťažovateľky pre účely zabezpečenia žalovanej pohľadávky z titulu zmluvnej pokuty. Návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia okresný súd uznesením č. k. 4Cb 31/2017 z 24. apríla 2017 zamietol. O odvolaní žalobcu rozhodol Krajský súd v Trnave uznesením č. k. 31Cob 79/2017 zo 14. septembra 2017 tak, že potvrdil napadnuté

uznesenie okresného súdu a sťažovateľke, ktorá sa v priebehu odvolacieho konania dala zastúpiť právnym zástupcom, priznal náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %. Zástupca sťažovateľky predložil okresnému súdu vyčíslenie trov odvolacieho konania 16. novembra 2017 (po vydaní rozhodnutia o výške trov konania, pozn.), pričom vychádzal z výšky pohľadávky, ktorá mala byť navrhovaným záložným právom zabezpečená.

4. Okresný súd uznesením č. k. 4Cb 31/2017 z 10. novembra 2017 vydaným vyšším súdnym úradníkom priznal sťažovateľke náhradu trov odvolacieho konania v sume 0 eur s odôvodnením, že si trovy konania nevyčísli.

5. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že napadnuté uznesenie zmenil a navrhovateľke uložil, aby zaplatila sťažovateľke 184,42 eur. V odôvodnení uviedol, že strane nemožno uprieť nárok na náhradu trov konania z dôvodu, že si ich neuplatnila včas. Súd v takom prípade môže rozhodnúť len o náhrade trov konania, ktoré vyšli najavo, vyplývajú zo súdneho spisu. Na podanie vyčíslenia trov právnym zástupcom, ktoré bolo doručené okresnému súdu až po vydaní napadnutého uznesenia, neprihliadal a, vychádzajúc z údajov obsiahnutých v súdnom spise, priznal sťažovateľke náhradu za dva úkony právnej služby (rovnaký počet a totožné úkonov uplatňoval aj právny zástupca, pozn.). Okresný súd však nevychádzal z výšky pohľadávky, ktorá mala byť zabezpečená záložným právom, ale vychádzal z predmetu konania – tarifnej hodnoty veci alebo práva, ktorej výška sa nedá určiť podľa § 11 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) (1/13 výpočtového základu, pozn.). Okresný súd poukázal na to, že existencia ani výška pohľadávky nebola v tomto konaní prejednávaná ani nebola v tomto smere vykonané dokazovanie. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 12. mája 2020.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Proti napadnutému uzneseniu podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje totožne ako v konaní o sťažnosti pred okresným súdom. Namietla, že okresný súd vec nesprávne právne posúdil, pretože pri určovaní tarifnej hodnoty veci mal vychádzať z výšky zabezpečovanej pohľadávky. V uvedenom postupe vzhľadla porušenie práva na spravodlivý proces a svojho vlastníckeho práva, napadnuté uznesenie považuje za nelogické, svojvoľné a rozporné s platnou právnou úpravou. Poukazuje na primárnu aplikáciu § 9 ods. 1 a § 10 ods. 1 a ods. 2 vyhlášky, ktorej sa vo svojej veci dožaduje. Nesúhlasí s tvrdením okresného súdu, že na jeho vyčíslenie trov z dôvodu oneskorenosti nemožno prihliadať, pretože uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom bolo zástupcovi sťažovateľky doručené až 21. novembra 2017 a zástupca doručil svoje vyúčtovanie už 16. novembra 2017. Priznanie náhrady trov v nesprávnej výške, ktorá je výrazne nižšia, ako jej podľa práva patrí, považuje sťažovateľka za porušenie jej základného práva vlastníť majetok. Zároveň namietla aj neprimeranú dĺžku konania, keďže o podanej sťažnosti okresný súd rozhodol až po 28 mesiacoch od jej podania (5. decembra 2017, pozn.). Prietahy boli zapríčinené nečinnosťou okresného súdu a sťažovateľka k nim nijako neprispela.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je posúdenie, či je v okolnostiach danej veci ústavne konformné ustálenie predmetu konania ako nevyčísliteľného na účely určenia tarifnej hodnoty veci, keďže predmetom konania bol návrh na zriadenie sudcovského záložného práva na nehnuteľnosti pre účely zabezpečenia uplatňovanej pohľadávky, a zároveň preskúmať, či je možné sa zaoberať vecne návrhom na vyslovenie porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivý proces a vlastníckeho práva:

8. Ústavný súd v napadnutom uznesení nezistil taký výklad právnych predpisov rozhodných pre vec samotnú, ktorý by mohol vyvolať účinky nezlučiteľné so základným právom sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie ani s vlastníckym právom.

9. Tarifnú hodnotu prejednávanej veci okresný súd ustálil ako neoceniteľnú v peniazoch, keďže predmetom konania bolo zriadenie záložného práva k nehnuteľnosti. Hodnota nehnuteľnosti nemôže byť určujúca, pretože sa navrhovalo zriadenie vecného práva k cudzej veci (vo vlastníctve sťažovateľky, pozn.), bez následného výkonu ktorého nemožno uvažovať o prevode vlastníctva k nehnuteľnosti. Predmetom sporu teda nebolo vlastníctvo veci – nehnuteľnosti. Rovnako neobstojí ani tvrdenie sťažovateľky, že hodnota mala byť určená podľa výšky uplatňovanej pohľadávky, ktorá mala byť záložným právom zabezpečená. Vo vzťahu k pohľadávke má prípadné zriadenie záložného práva len akcesorickú zabezpečovaciu povahu, nemá vplyv na priame vlastníctvo peňažnej sumy zodpovedajúcej uplatňovanej pohľadávke. Inými slovami, ani priame splnenie pohľadávky nebolo predmetom konania. Nemožno vytýkať okresnému súdu ako nesprávnosť v právnom posúdení, ak za tejto situácie vyhodnotil predmet konania, ktorým je zriadenie záložného práva, ako neoceniteľný v peniazoch. Na uvedenom nič nemení ani námietka sťažovateľky o prioritnom aplikovaní tarifnej hodnoty veci alebo práva, o ktoré v konaní ide podľa § 10 ods. 2 vyhlášky, keďže tento ustanovuje, že „... za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky, hodnota záväzku a hodnota veci, o ktorej vlastníctvo sa vedie spor alebo ktorej vydanie je predmetom súdneho sporu“. V tejto veci sa nevedol spor o vlastníctvo pohľadávky, ale o zriadenie záložného práva. Aplikáciu § 11 ods. 1 vyhlášky preto nemožno považovať za ústavne nekonformnú, ako to sťažovateľka tvrdí. Vzhľadom na správne určenú výšku náhrady trov ústavný súd nezistil ani žiadne pnutie s vlastníckym právom sťažovateľky.

10. K námietke neprihliadnutia na vyúčtovanie trov zástupcom ústavný súd konštatuje, že táto je bez právneho významu. Okresný súd zohľadnil rovnaký počet právnych úkonov, ako si sťažovateľka uplatňovala vo vyúčtovaní, ale nestotožnil sa s právnym posúdením hodnoty veci. Za tejto situácie by ani prípadné zohľadnenie uvedeného vyčíslenia nemalo žiaden vplyv na výšku priznanej náhrady.

10. Ústavný súd preto dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým uznesením okresného súdu a obsahom označených základných práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol

reálne dospieť k záveru o ich porušení. Preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov a v primeranej lehote:

11. Predpokladom vyslovenia porušenia tohto práva zo strany ústavného súdu je trvajúce konanie, v ktorom je orgán verejnej moci nečinný alebo koná neefektívne do takej miery, že to nie je zlučiteľné s požiadavkami základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V prejednávanej veci bolo právoplatne rozhodnuté o nároku na náhradu trov konania 12. mája 2020, teda ešte pred podaním ústavnej sťažnosti 12. júla 2020. Právoplatnosťou rozhodnutia bol stav právnej neistoty sťažovateľky odstránený, preto nie je naplnený predpoklad vyslovenia porušenia označených práv v konaní, ktoré ešte prebieha. Na základe uvedeného považoval ústavný súd aj v tejto časti ústavnú sťažnosť za zjavne neopodstatnenú a podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ju odmietol.

12. V dôsledku konštatovania zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ostatnými návrhmi obsiahnutými v sťažnosti už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. marca 2021

Peter Molnár
predseda senátu